

LUX

3 FILMS
24 TALEN
28 LANDEN

FILM

DAYS

UROK (THE LESSON)

Kristina Grozeva, Petar Valchanov
Bulgarije, Griekenland

UROK (THE LESSON)

KRISTINA GROZEVA, PETAR VALCHANOV

Nadezhda is lerares Engels. Ze woont samen met haar werkloze man en hun vierjarig dochtertje. Op een dag komt ze thuis van haar werk en staat er een deurwaarder aan de deur. De maandelijkse hypotheektermijn is niet betaald. Haar man heeft het geld ergens anders voor gebruikt. Nadezhda heeft drie dagen de tijd om het geld bij elkaar te krijgen en de bank terug te betalen, anders wordt haar huis te koop gezet. Vervolgens begint een race tegen de klok waarbij de hindernissen zich opeenstapelen en de, tot dusver voorbeeldige, integriteit van Nadezhda op de proef wordt gesteld.

ANALYSE

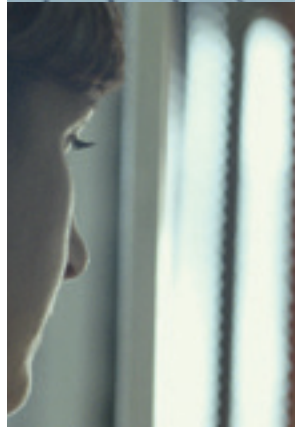
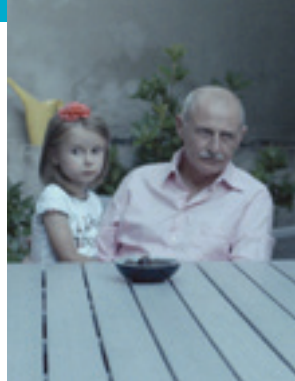
In de film zien we een personage dat zowel privé (ze heeft een schuld af te lossen) als op haar werk (ze staat niet toe dat een diefstal op school onbestraft blijft) geplaagd wordt door problemen. Deze twee, aanvankelijk los van elkaar staande, verwickelingen komen aan het einde van de film samen.

EEN INTEGERE VROUW

De film begint als volgt: in een klas wordt de portefeuille met het lunchgeld van een van de leerlingen gestolen. Nadezhda, de lerares, vraagt de overige leerlingen hun tas leeg te maken en laat het bestolen meisje de spullen van haar klasgenoten doorzoeken om haar portefeuille terug te vinden. Wanneer deze zoekactie geen resultaat oplevert, vraagt Nadezhda iedereen geld in te leggen om het verlies te compenseren; zelf geeft ze als eerste een bijdrage. Aan het einde van de les kondigt ze aan dat ze de dief een kans biedt om het goed te maken: ze hangt een lege envelop aan de muur waarin de dief het gestolen bedrag anoniem kan stoppen. Tijdens de volgende les controleert de lerares de inhoud van de envelop. De klas grinnikt wanneer er slechts een sigarettenpeuk uitvalt. Dan verklaart Nadezhda dat ze de diefstal niet onbestraft zal laten.

Deze twee openingsscènes wijzen op een rechtvaardig personage dat in haar werk als onderwijzeres veel waarde hecht aan moraal. Nadezhda is er niet alleen om haar leerlingen Engels te leren, maar ook om ze op te voeden, om ze normen en waarden bij te brengen, zoals eerlijkheid en rechtvaardigheid. Dit ideaal is voor haar van grote betekenis. Uit alles wat ze zegt en doet, blijkt dat de diefstal een persoonlijke kwestie voor haar is.

We krijgen ook een starre en fanatieke kant van Nadezhda's personage te zien: ze ordent de schriften tot op de millimeter nauwkeurig, ze raapt afval op van straat om het in de vuilnisbak te gooien en ze kleedt zich zonder enige nonchalance. Wanneer ze het graf van haar moeder bezoekt, haalt ze een zakdoek tevoorschijn die ze uitvouwt om erop te gaan zitten.

Ondanks de problemen die zich voordoen, blijft Nadezhda de situatie — en vooral haar emoties — de baas. Die lijkt ze opzij te zetten om de gebeurtenissen rationeel te analyseren en het hoofd te bieden. Of ze nu te maken krijgt met diefstal in haar klas, een deurwaarder die haar vertelt dat ze binnenkort haar huis wordt uitgezet, of een werkgever die weigert haar loon uit te betalen, ze verdedigt onverzettelijk haar eigen standpunt en blijft daarbij buitengewoon redelijk en kalm. Kortom, Nadezhda onderscheidt zich door haar morele besef en haar idealen van orde en gerechtigheid, die ze standvastig en beheerst nastreeft.

DE SCHULDAFLOSSING

De hypotheek is niet betaald; Nadezhda's man heeft de aanmaningsbrieven genegeerd. Als de schulden niet binnen drie dagen worden afgelost, wordt het huis te koop gezet. In eerste instantie probeert Nadezhda met de bankmedewerkster te onderhandelen, maar zonder resultaat. De enige andere uitweg is geld vinden. Nadezhda gaat eerst haar loon opeisen bij de werkgever voor wie zij vertaalt, maar ook dit levert haar niets op. Vervolgens doet Nadezhda een beroep op een pandjesbaas.

Deze kwestie heeft ze nog maar nauwelijks opgelost wanneer zich een nieuw probleem aandient: de man voor wie zij vertaalt, is failliet gegaan en heeft de benen genomen. Omdat ze haar loon dus wel kan vergeten, vraagt ze de woekeraar haar lening te verlengen. De aflossing neemt een onverwachte vorm aan: Nadezhda wordt gevraagd om Mitko, het neefje van de woekeraar, een hoger cijfer te geven dan hij verdient. Nadezhda staat nu voor hetzelfde dilemma als de jonge dief die ze aan het begin van de film wilde ontmaskeren. Nu ze deze spiegel voorgehouden krijgt, vraagt Nadezhda zich af: wat heeft het jongetje ertoe bewogen te stelen? Waarom was ze er zo op gebrand hem te straffen?

CINEMATOGRAFIE

Urok (The Lesson) heeft opmerkelijke esthetische kenmerken. Het is een film met beperkte dialoog die veel aan de interpretatie van de kijker overlaat. Nadezhda is een vrouw van weinig woorden met een ondoorgroendelijk gezicht. Haar opeenvolgende gebaren en de situaties die zij meemaakt, stellen de kijker in staat haar geestestoestand te achterhalen, haar handelingen te interpreteren en uiteindelijk te begrijpen wat er gebeurt, wat Nadezhda doet en wat ze voelt.

Het ritme van de film komt overeen met dat van het personage: soms vlot, behendig, recht door zee; dan weer traag, weifelend of peinzend. Vanuit dit oogpunt kan men Nadezhda vergelijken met het personage Rosetta uit de gelijknamige film van de broers Dardenne (België, 1999) of het personage Thierry in *La Loi du marché* (Stéphane Brizé, Frankrijk, 2015). Ook zij verkeren in moeilijkheden en observeren zonder dat hun gedachten in woorden worden uitgedrukt. Het is een maatschappijkritische film met een haast documentaire stijl die het individualisme aan de kaak stelt, evenals het feit dat morele waarden en idealen ondergeschikt zijn aan geld.

STOF TOT NADENKEN

De titel van de film, *Urok (The Lesson)*, verwijst natuurlijk naar het vak van de hoofdpersoon. Maar het verhaal van Nadezhda en haar financiële problemen nodigt uit tot het vinden van andere, subtielere interpretaties van deze titel. Hoe kan de titel nog meer worden geïnterpreteerd? Wie leert wie een lesje in dit verhaal?

Nadezhda is een dubbelzinnig personage. Sommigen zullen haar onsympathiek vinden vanwege haar starre karakter, gebrek aan humor en uiterlijke koelbloedigheid, ... Anderen kunnen zich misschien met haar identificeren vanwege haar morele waarden, haar waardigheid en de manier waarop ze haar problemen het hoofd biedt. Wat vindt u van dit personage? Denkt u bijvoorbeeld dat haar idee van rechtvaardigheid universeel is?

VRAAG

Schuld is een terugkerend thema in de film. Nadezhda heeft een schuld bij de bank en bij de pandjesbaas; de vader is zijn vrouw een grafsteen verschuldigd; de jonge dief staat in het krijt bij de klas; de werkgever is Nadezhda loon schuldig. De rente die over de schuld wordt geheven – in zekere zin de kosten van de verleende dienst –, is natuurlijk financieel, maar soms ook moreel of psychologisch van aard. Deze morele kosten zijn soms buitensporig en vernederend. De schuldenaar komt in een ondergeschikte positie terecht ten opzichte van de schuldeiser. Kunt u deze stelling uitwerken en een parallel trekken met staatsschulden?

Tekst bewerkt door Anne Vervier

les grignoux

REGISSEURS Kristina Grozeva,
Petar Valchanov

SCENARIO Kristina Grozeva, Petar Valchanov

CASTING Margita Gosheva, Ivan Barnev,
Ivanka Bratoeva, Ivan Savov, Deya Todorova,
Stefan Denolyubov

DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY

Krum Rodriguez

PRODUCENTEN Kristina Grozeva,
Petar Valchanov, Konstantina Stavrianou,
Rena Vougioukalou, Magdalena Ilieva

PRODUCTIE Abraxas Film Ltd, Graal films
en Little Wing

JAAR 2014

SPEELDUUR 105 minuten

GENRE Drama

LANDEN Bulgarije, Griekenland

OORSPRONKELIJKE VERSIE Bulgaars

DE VERHALENDE KRACHT VAN FILM

Het Europees Parlement stelt met plezier de drie films voor die meedingen naar de LUX-filmprijs 2015:

MEDITERRANEA van Jonas Carpignano
Italië, Frankrijk, Verenigde Staten, Duitsland, Qatar

MUSTANG van Deniz Gamze Ergüven
Frankrijk, Duitsland, Turkije, Qatar

UROK (THE LESSON) van Kristina Grozeva en Petar Valchanov
Bulgarije, Griekenland

Deze veelzijdige films, die het resultaat zijn van de grote toewijding en creativiteit van getalenteerde jonge Europese regisseurs, zullen tijdens de vierde editie van de LUX-filmdagen worden vertoond.

LUX-FILMPRIJS

Cultuur is van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van onze samenleving. Vanuit deze gedachte heeft het Europees Parlement in 2007 de LUX-filmprijs ingevoerd, met het doel om de distributie van Europese films over heel Europa te vergroten en een Europees debat op gang te brengen over belangrijke maatschappelijke kwesties. De LUX-filmprijs is een uniek initiatief. Terwijl de meeste Europese coproducties slechts in het land van oorsprong te zien zijn en zelden elders worden gedistribueerd, zelfs binnen de EU, biedt de LUX-filmprijs drie Europese films de zeldzame kans om in de 24 officiële EU-talen te worden ondertiteld. De winnaar van de LUX-filmprijs wordt op 25 november 2015 gekozen door de leden van het Europees Parlement.

LUX-FILMDAGEN

Uit de LUX-filmprijs zijn ook de LUX-filmdagen voortgekomen. Sinds 2012 brengen de LUX-filmdagen de drie films die strijden om de LUX-filmprijs, naar een breder Europees publiek. Via de LUX-filmdagen nodigen we u uit voor een onuitwisbare culturele ervaring die grenzen overstijgt. Van oktober t.e.m. december 2015 kunt u zich aansluiten bij een publiek van film liefhebbers uit heel Europa en *Mediterranea*, *Mustang* en *Urok (The Lesson)* bekijken in één van de 24 officiële talen van de EU. Vergeet niet te stemmen voor uw favoriete film via onze website luxprize.eu of onze Facebookpagina.

PUBLIEKSVERMELDING

De publieksvermelding is de publieksprijs van de LUX-filmprijs. Breng uw stem uit op *Mediterranea*, *Mustang* of *Urok (The lesson)* en u maakt kans om in juli 2016 — op uitnodiging van het Europees Parlement — het internationaal filmfestival van Karlovy Vary bij te wonen en er de winnaar van de publieksvermelding aan te kondigen.

KIJK,
DISCUSSIEER
& STEM

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU